

بدبینی با فطرت انسان ناسازگار است / سوءظن در نگاه قرآنی و روایی ما مطرود است

رئیس مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در قم گفت: توصیه اکید اسلام این است که در روابط انسانی به خصوص در جوامع اسلامی و بین مومنین باید حمل بر صحت افکار گذاشته شوند...

رئیس مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در قم گفت: توصیه اکید اسلام این است که در روابط انسانی به خصوص در جوامع اسلامی و بین مومنین باید حمل بر صحت افکار گذاشته شوند و انسانها خوش بین باشند. حجت الاسلام دکتر محمد جواد زارعان در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد اینکه چرا اکثر افراد جامعه ما بدبین هستند اصولاً آیا یک مسلمان باید بدبین باشد یا با حسن نیت به دیگران نگاه کند گفت: طرح سؤال شما خودش بدبینانه است چرا باید فرض کنیم که اکثر مردم ما بدبین هستند در حالی که ممکن است برعکسش باشد یعنی یک حالت خوش بینانه در مردم وجود داشته باشد. به هر حال در سؤالتان نباید این نسبت کلی بدبینی را به مردم بدهید.

وی افزود: یکی از نکاتی که در سلسله مباحث ارزشی اسلام به طور جدی سفارش شده مسئله نگاه مثبت به برادر مسلمان و مومنین و کلاً همه انسانهاست. یعنی فرض اول این است که انسان و یا یک مسلمان توجه کند به اینکه سایر انسانها، آدمهای خوبی هستند و دارند کار خود را انجام می دهند مگر برای فرد اثبات بشود که فلان شخص خلاف یا فسق آشکاری می کند و یا در مرحله کفر آشکار است.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه تصریح کرد: حداقل قضیه این است که در بین جامعه اسلامی توصیه اولیه و اکید این است که مسلمان نسبت به دیگران باید خوش بین باشد. بدبینی و سوء ظن داشتن چه در نگاه قرآنی و چه در نگاه روایی ما مطرود شده است. حتی در این حد است که تعبیر آیه شریفه قرآن این است که گمان بردن به دیگران بعضی از گمان ها رسماً اثم و گناه تلقی شده و توصیه های روایی ما هم این است که تا آنجا که می توانید باید رفتار برادر مومن خود را حمل بر صحت کنید. یعنی اگر دیدید هم کاری انجام می دهد که قرائن و ظواهر نشان می دهد که احتمال گناه و اشتباهی است سعی کنید که راه حل پیدا کنید که خودتان را توجیه کنید که این کار، کار خیری است.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی (ص) العالمیه عنوان کرد: دلیل آن هم این است که اگر بنا باشد که پایه های تعاملات اجتماعی خودمان را بر بدبینی و سوء ظن بگذاریم این هم یک آثار منفی فردی و هم اجتماعی دارد. اثر منفی فردی آن این است که دلیلی ندارد که کسی که یک کاری کرده و هنوز نمی دانیم که این کار، کار درستی است یا اشتباه طرف منفی قضیه را ببینیم. این منفی دیدن حتی با فطرت انسانی سازگار نیست. نگاه بدبینانه داشتن یعنی یک بعد منفی از انسان داشتن که بیشتر یک بیماری است.

وی افزود: از منظر اجتماعی اگر قرار باشد در رفتارها و در برخوردهای مردم در زندگی همیشه آنها را منفی ببینیم سنگ روی سنگ بند نمی شود. همه افراد ممکن است که رفتارشان حمل بر اشتباه شود. نتیجه این می شود که رفته رفته همه ارتباطات اجتماعی از هم گسسته می شود و دیگر فضای اجتماعی با صمیمیتی ایجاد نخواهد شد.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه عنوان کرد: بنابراین توصیه اکید اسلام این است که در روابط انسانی به خصوص در جوامع اسلامی و بین مومنین باید حمل بر صحت افکار گذاشته شوند و انسانها خوش بین باشند این نگاه خوش بینانه هم آثار مثبت فردی و اجتماعی دارد. آثار فردی اش این است که انسان را از یک نشاط و سلامت روحی و روانی برخوردار می کند. آثار اجتماعی اش هم این است که به یک معنا یک حالت صمیمیت و محبت بین مومنین و مسلمانان ایجاد می کند.

رئیس مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در قم یادآور شد: البته داشتن نگاه خوش بینانه و نداشتن نگاه بدبینانه به معنای این نیست که آن وظایفی که در مقابل کفار و منافقین و یا کسانی که در مسلمانان فسق آشکار می کنند را نادیده بگیریم.